

09.05.2022 r.

BP.5132.201.2022

2022.140989.TR

M. C. S.

Decyzja nr 96/2022/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku M. C. S. Spółka Akcyjna z siedzibą w ... o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za nieprawidłowe stanowisko dotyczące niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu osoby fizycznej uzyskującej wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu spółki akcyjnej.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 11 kwietnia 2022 r. M. C. S. Spółka Akcyjna z siedzibą w ... KRS ..., NIP ..., ..., zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego członka zarządu (data wpływu 22 kwietnia 2022 r.).

Przedsiębiorca dołączył do wniosku potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 40 zł.

W opisie zdarzenia przyszłego Przedsiębiorca wskazał, że wykonuje działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej. Do reprezentowania Przedsiębiorcy i prowadzenia jego spraw powołany jest zarząd, składający się z dwóch członków. Rada nadzorcza spółki planuje przeznaczyć stałe miesięczne wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu (wynagrodzenie z tytułu powołania). Wynagrodzenie miesięczne członka zarządu należne z tytułu powołania może być zróżnicowane w zależności od pełnionej funkcji w zarządzie oraz zakresu kompetencji danego członka zarządu. Jeden z członków zarządu

jest nierezydentem podatkowym w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przywołany członek zarządu nie przebywa stale na terytorium kraju, natomiast jego stałym miejscem zamieszkania jest Szwajcaria, gdzie podlega nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu oraz gdzie podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. członkowie zarządu nie podlegali ubezpieczeniu zdrowotnemu w Polsce. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2105, z późn. zm.) w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych do kręgu osób podlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu dodano osoby powołane do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, które z tego tytułu pobierają wynagrodzenie.

Zagadnieniem budzącym wątpliwość Przedsiębiorcy pozostaje kwestia, czy w związku z wyżej przywołanym zdarzeniem przyszłym członek zarządu, który nie jest rezydentem podatkowym podlega obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu?

Zgodnie ze stanowiskiem Przedsiębiorcy, wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw sytuacja prawna członka zarządu – nierezydenta podatkowego – nie uległa zmianie. Członek zarządu, który jest nierezydentem podatkowym w dalszym ciągu nie będzie podlegał ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest nieprawidłowe.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż przepisy o koordynacji mają zastosowanie na terenie Unii Europejskiej oraz Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, na skutek czego mają one zastosowanie do obywateli Szwajcarii.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE.L 2004 Nr 166, str. 1), zwanego dalej: „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004”, osoby, do których stosuje się rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, a o tym, które ustawodawstwo ma zastosowanie decydują przepisy rozporządzenia (podobnie w motywie 15 preambuły ww. rozporządzenia).

W myśl art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, co do zasady osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 17 preambuły rozporządzenia).

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego w odniesieniu do osób świadczących pracę najemną w kilku państwach członkowskich zostały zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz. UE L 149 z dnia 8.06.2012 r., s. 4).

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, osobą normalnie wykonującą pracę w kilku państwach członkowskich jest osoba, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac w dwóch lub więcej państwach członkowskich, w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Przywołana zasada wyrażona została m.in. w treści art. 13 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE.L 2009 Nr 284, str. 1), zwanym

dalej: „rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009”, zgodnie z którymi osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim (szczegółowe zasady świadczenia pracy najemnej ustanowione zostały w kolejnych ustępach przepisu), przy czym do celów stosowania art. 13 ust. 1 rozporządzenia podstawowego osoba, która »normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich«, oznacza osobę, która równocześnie lub na zmianę wykonuje jedną lub kilka odrębnych prac w dwóch lub więcej państwach członkowskich w tym samym lub kilku przedsiębiorstwach lub dla jednego lub kilku pracodawców.

Sytuację prawną osób wykonujących pracę na własny rachunek w dwóch lub kilku państwach członkowskich rozstrzyga art. 13 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w zw. z art. 14 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, zgodnie z którymi osoba, która normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich podlega: ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim lub ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności, jeżeli osoba ta nie zamieszkuje w jednym z państw członkowskich, w których wykonuje ona znaczną część swej pracy.

W przypadku natomiast, gdy osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich, zastosowanie ma art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, wedle którego podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku państwach członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami art. 13 ust. 1 rozporządzenia.

Jak wynika z treści art. 14 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, do celów stosowania art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia podstawowego „znaczną część pracy najemnej lub działalności na własny rachunek” wykonywana w państwie członkowskim oznacza znaczną pod względem ilościowym część pracy najemnej lub pracy na własny rachunek wykonywanej w tym państwie członkowskim, przy czym nie musi to być koniecznie największa część tej pracy.

Zasady ustalania ustawodawstwa właściwego określają przepisy art. 15 i n. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009. Na ich podstawie osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, zobowiązana jest poinformować o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. W oparciu o taką informację wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

Dokumentem potwierdzającym ww. okoliczności jest zaświadczenie A1, które - stosownie do treści art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 - wydawane jest w celu

potwierdzenia, któremu ustawodawstwu dotyczącemu zabezpieczenia społecznego podlega osoba je składająca oraz poświadczenia, czy dana osoba nie podlega przepisom dotyczącym opłacania składek winnym państwie.

Konkludując, należy wskazać, iż zgodnie z zasadą jednego ustawodawstwa osoba wykonująca pracę najemną lub pracę na własny rachunek (członek zarządu) podlega ubezpieczeniu społecznemu w tym państwie, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim lub w państwie, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności. Okoliczność tę potwierdza zaświadczenie wydane w trybie przepisów o koordynacji.

Przenosząc powyższe na grunt opisanego przez Przedsiębiorcę zdarzenia przyszłego należy wskazać, iż w organach jego zarządu zasiada obywatel, a zarazem rezydent podatkowy Szwajcarii, która pozostaje państwem członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA). Osoba ta pełni swoją funkcję na podstawie aktu powołania, z którego tytułu otrzymuje wynagrodzenie. Z tych względów członek zarządu spełnia przesłanki do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach.

Przedsiębiorca nie wykazał w przedstawionym zdarzeniu przyszłym, jakoby członek zarządu świadczył pracę najemną lub pracę na własny rachunek w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, a jedynie powołał się na okoliczność, iż ośrodek życia pracownika zlokalizowany jest na terenie Szwajcarii, gdzie jest rezydentem podatkowym i podlega ubezpieczeniu.

Przedstawione zdarzenie przyszłe nie mieści się w hipotezie przywołanych wyżej przepisów art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004, służących do ustalenia ustawodawstwa właściwego, w przypadku wykonywania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek na terytorium kilku państw członkowskich. W kontekście powyższego należy zastosować regułę ogólną, zgodnie z którą członek zarządu uznany powinien być za osobę podlegającą ustawodawstwu państwa, w którym świadczy pracę najemną lub pracę na własny rachunek.

Zagadnienie miejsce zamieszkania, w rozumieniu art. 1 ust. 3 lit. j rozporządzenia 883/2004, pozostaje kwestią doniosłą dla ustalenia ustawodawstwa właściwego, w przypadku osób normalnie wykonujących pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, osób normalnie wykonujących pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich, a także osób normalnie wykonujących pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich. Przesłanka miejsca zamieszkania nie wpływa na ustawodawstwo właściwe w przypadku wykonywania pracy najemnej lub pracy na własny rachunek w reżimie ustawodawstwa jednego państwa członkowskiego.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, iż zgodnie z art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, w przypadku gdy osoba wykonuje pracę w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie właściwe rozporządzenia podstawowego, pracodawca lub - w przypadku

osoby, która nie wykonuje pracy jako pracownik najemny - zainteresowany informują o tym instytucję właściwą państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie w danym przypadku, w miarę możliwości z wyprzedzeniem. Instytucja ta wydaje zainteresowanemu poświadczenie, o którym mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, i niezwłocznie udostępnia informacje dotyczące ustawodawstwa mającego zastosowanie do tej osoby, zgodnie z art. 11 ust. 3 lit. b lub art. 12 rozporządzenia podstawowego, instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca.

Stosownie do art. 68a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423) określania ustawodawstwa mającego zastosowanie należy do kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2021 poz. 735, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.